

NAČRT ŠOLSKIH POTI

Delovna skupina:

Jasmina Likar Štinjek

Barbara Jež

Pavel Makovec

Heidi Rodman Sever

Nives Žibrik

Šolsko leto 2020/21

Na podlagi 49. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur.l. št. 16/07 UPB5, 36/08, 58/09, 64/09 - pop., 65/09 - pop., 20/11, 40/12-ZUJF, 57/12-ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 - pop. In 25/17 - ZVaj) in v skladu s Smernicami za šolske poti (Javna agencija RS za varnost prometa, Ljubljana, februar 2016) je v.d. ravnatelj objavil dne 28. 5. 2021

NAČRT ŠOLSKIH POTI

OSNOVNE ŠOLE COL

1 UVOD

1.1 NAČRT ŠOLSKIH POTI

Načrt šolskih poti OŠ Col je izdelan z namenom, da se učencem zagotovi čim večja varnost na prometnih površinah. Šola z Načrtom šolskih poti opredeli varnejše poti do šole in nevarnejša, bolj izpostavljena mesta na šolskih poteh.

Načrt šolskih poti je:

- namenjen varnosti učencev na poti v in iz šole,
- dojemanju preventive in vzgoje v cestnem prometu, kot sestavnem elementu izobraževanja,
- posredno povezan z Vzgojnim načrtom in Pravili šolskega reda.

Skrb za varnost v prometu ni več samo stvar posameznika ali šole, ampak je obveza celotne družbe, tako z vidika same varnosti pri vključevanju v promet v vsakdanjem življenju kot tudi z vidika družbene samozaščite.

Starši¹ (skrbniki, rejniki) so dolžni skrbeti ali izvajati nadzorstvo nad otrokom/učencem, ko je ta udeležen v cestnem prometu.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu², ki delujejo kot posvetovalno telo župana občine, načrtuje in usklajuje naloge na področju preventive in vzgoje v cestnem prometu v lokalni skupnosti.

Občina³ je odgovorna za prometno ureditev, varen in nemoten potek prometa na občinskih cestah; določi poti za pešce, kolesarske poti v bližini šol in igrišč ter ukrepe za umirjanje prometa.

Šola je eden od pobudnikov, za večji uspeh pa je potrebno sodelovanje tudi zunanjih sodelavcev, in sicer pri:

- oceni prometne varnosti,

---

¹ 7. člen Zakona o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 82/13-NPB)

² 6. člen Zakon o voznikih (Uradni list RS, št. 109/10 in 25/14)

³ 100. člen Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US in 46/15)

- izdelavi šolskih poti,
- izvajanju šolskih poti.

Načrt šolskih poti OŠ Col je narejen:

- po predlogih in ugotovitvah staršev na podlagi anketnih vprašalnikov,
- po predlogih in ugotovitvah učencev v razrednih skupnostih,
- po smernicah oz. usmeritvah Sveta za preventivo in vzgojo otrok v cestnem prometu,
- po Zakonu o varnosti cestnega prometa.

Grafični del načrta mora viseti na vidnem mestu v šoli.

1. 2 SPLOŠNE INFORMACIJE O ŠOLI IN DOLOČITEV ŠOLSKEGA OKOLIŠA

Ustanovitelj Osnovne šole Col je Občina Ajdovščina. Osnovna šola Col je matična šola, ki ima podružnico v Podkraju.

Col je naselje in krajevna skupnost v Občini Ajdovščina. Sestavljeno je iz posamičnih domačij južno pod Kovkom na Trnovskem gozdu, zaselka ob cestah Ajdovščina - Idrija in Ajdovščina - Podkraj, poslopij ob Starem gradu in gručastega osrednjega dela ob župnijski cerkvi sv. Lenarta.

Šolski okoliš obsega naselja: Col, Malo Polje, Križna Gora, Gozd, Žagolič, Višnje, Bela, Vodice, Podkraj. V šolskem okolišu je tudi naselje Sanabor iz območja Občine Vipava. Učenci iz območij naselij Podkraj, Vodice in Bela se do vključno 4. razreda šolajo na podružnični šoli Podkraj.

Na matični šoli je v šolskem letu 2020/21 9 oddelkov, v podružnici Podkraj dva kombinirana oddelka. Učenci podružnične šole se od 5. razreda dalje vozijo v matično šolo.

Šola je vaška, področje šolskega okoliša je za pešce in kolesarje večinoma neurejeno.

Stavba matične šole je locirana v centru vasi. Z vseh strani je obdana s cestami, razen na SZ meji na sosednje hiše. Pred dvoriščem z vhodom v šolo je 10 parkirišč. Šola ima na J strani preko regionalne ceste telovadnico; vhod v telovadnico je urejen s podhodom iz šole. Pred telovadnico je še dodatnih 11 parkirišč.

Šolski okoliš je zelo razvejan, učenci v šolo prihajajo večinoma s šolskim prevozom – zaradi razdalje in tudi zaradi nevarnih poti. S šolskim prevozom na matično šolo prihaja 70 % učencev, na podružnično šolo 43 %, skupaj na šolo Col 65% učencev. Kar nekaj učencev je precej oddaljenih od zaselkov in regionalne ceste. Območje šole je območje divjih zveri in medveda.

2. CILJI IN NAMEN NAČRTA

2.1 Cilji načrta

- Izboljšanje prometne varnosti na obstoječih prometnih poteh,
- zaščita ranljivejših udeležencev (šolarjev) v cestnem prometu,
- zagotoviti varen prihod in odhod šolarjev v šolo in iz nje,
- vzgajanje otrok o pravilnem ravnanju na prometnih površinah,
- promoviranje zdravega in varnega načina mobilnosti.

Pogoji za uspešno uresničitev zastavljenih ciljev so:

- poznavanje šolskega okoliša, značilnosti in posebnosti prometnih površin, gostota prometa, prometnih označb in signalizacije na prometnih površinah, poznavanje prometnih predpisov,
- sodelovanje otrok, staršev, učiteljev, vzgojiteljev in drugih zunanjih dejavnikov, kot so policija
...,
- izobraževanje.

2. 2 Nameni načrta

- Prikazati najvarnejše poti v šolo in iz nje,
- izpostaviti probleme na sami poti,
- seznaniti šolarje in njihove starše s šolskimi potmi in nevarnimi točkami na njih,
- povečati varnost v prometu,
- poiskati možne izboljšave na ugotovljenih izpostavljenih oziroma nevarnih odsekih ter jih posredovati lokalni skupnosti,
- opozoriti starše, skrbnike ter rejnike, da so dolžni skrbeti ali izvajati nadzor nad učencem, ko je udeležen v cestnem prometu,
- opozoriti lokalno skupnost in občino na problematiko zagotavljanja varnosti šolske poti in poziv k sodelovanju za izboljšave ugotovljenih nevarnih mest.

3. PRAVILNO IN ODGOVORNO RAVNANJE V CESTNEM PROMETU

3.1 POT V ŠOLO IN IZ NJE

Učenci, ki obiskujejo našo šolo, prihajajo iz domačega šolskega okoliša (OŠ Col), nekateri pa tudi iz drugih šolskih okolišev. Učenci se v promet vključujejo na različne načine: kot pešci, kot sopotniki v osebnih avtomobilih in večina kot potniki z organiziranim šolskim prevozom v avtobusih ali kombijih.

Otroci so zaradi malo izkušenj ter svojih psihofizičnih lastnosti v prometu še posebej ranljivi in ogroženi. Zato morajo biti kot soudeleženci v prometu deležni še posebne pozornosti in pomoči drugih udeležencev.

Spremljevanje učencev prvega razreda

Učenca, ki obiskuje prvi razred, mora na poti v šolo ter domov spremljati polnoletna oseba. Spremljevalci so poleg staršev lahko otroci, starejši od 10 let, če to dovolijo starši, skrbniki oz. rejniki otroka.

Učenca vozača, ki obiskuje prvi razred, starši spremljajo na avtobus (kombi), ko odhaja v šolo in ga pridejo počakati na postajališče, kjer avtobus (kombi) ustavlja. V šolo iz avtobusa (kombija) učenca pospremi učenec, ki je starejši od 10 let, na avtobus (kombi) pa dežurni učitelj.

3.1.1 Učenec pešec

V šolo prihajajo učenci kot pešci, a le tisti, katerih pot od doma do šole ni daljša od 2 km in je dovolj varna. Učence je potrebno vsakodnevno opozarjati na varno hojo v šolo in domov.

Učenci 1. in 2. razreda osnovne šole morajo na poti v šolo in iz nje nositi odsevník in rumeno rutico, nameščeno okoli vratu.

Učenci razredne stopnje z učitelji razredniki prehodijo prometne poti v okolici šole. Praktično so seznanjeni z ravnanjem na prometno nevarnih mestih. Seznanjeni so z ustreznim ravnanjem, obnašanjem v prometu, hojo ob robu cestišča in prečkanjem ceste.

Učenci višjih razredov so seznanjeni, da je nujno nositi svetla oblačila z odsevniki, predvsem v dnevih, ko je dan krajši ter ob megli in slabem vremenu.

3.1.2 Učenec vozač

a) Organiziran avtobusni prevoz

Za učence, ki so oddaljeni od šole več kot 2 km in za učence, za katere je pristojni organ za preventivo v cestnem prometu ugotovil, da je ogrožena njihova varnost na poti v šolo, je organiziran avtobusni prevoz in prevoz s kombijem. Z voznim redom so učenci in starši seznanjeni na začetku šolskega leta, objavljen pa je tudi na spletni strani šole.

Vsakodnevno je organizirano varstvo in spremstvo učencev vozačev. Za nadzor učencev v času čakanja na organiziran šolski prevoz za odhod domov poskrbita dežurna učitelja. Skupaj z učenci počakata na šolskem avtobusnem postajališču, kjer poskrbita za varnost do prihoda avtobusa. Eden od dežurnih učiteljev varno pospremi učence čez prehod za pešce, poskrbi, da učenci v koloni varno vstopajo na avtobus in počaka do odhoda avtobusa. Drugi dežurni učitelj medtem nadzoruje druge učence, ki čakajo kombi.

Učenci vozači, ki čakajo na avtobus in kombi, so deležni opozoril in napotkov, kako varno čakati na prevoz v šolo in iz nje, kako vstopati (izstopati) v/iz avtobusa oz. kombija in kako prečkati cesto po izstopu iz avtobusa oz. kombija.

b) Neorganiziran prevoz učencev v šolo

Starši oziroma vozniki, ki pripeljejo otroke v šolo, se morajo zavedati odgovornosti in pomembnosti vloge, ki jo imajo v prometu. Starši morajo poskrbeti za kar največjo možno varnost otrok v vozilih. Upoštevati je treba, da otroci sedijo pripeti z varnostnim pasom na zadnjih sedežih. Za manjše otroke je potrebno uporabljati avtomobilske otroške sedeže, ki morajo imeti ustrezno homologacijo.

Starše opozarjamo, da avtomobil parkirajo le na označenih parkiriščih. Pravilno parkiramo avtomobil tako, da ne zasedemo z avtomobilom več parkirnih mest oziroma, da ne puščamo avtomobilov sredi dovoza.

3.1.3 Odhod iz šole v okviru pouka (peš in z avtobusom)

Za vsak odhod iz šole se izdelava prometno varnostni načrt, ki zajema vse nevarne točke, kako ravnati na le-teh. Z načrtom so seznanjeni vsi spremljevalci, ki so dolžni seznaniti tudi učence in jih poučiti, kako ravnati v določenih primerih na določeni lokaciji. Normativ za spremstvo učencev izven šole je najmanj en učitelj na skupino 15 učencev. V koloni prvi in zadnji vedno nosita rumeni odsevni brezrokavnik.

Za dneve dejavnosti in ekskurzije, ki potekajo izven občine, šola naroči avtobusni prevoz pri avtobusnem ponudniku, ki preskrbi in zagotovi varno prevozno sredstvo v okviru vseh prometno varnostnih predpisov. Šola poskrbi za ustrezno število spremljevalcev na avtobusu. Normativ je najmanj en odrasel spremljevalec na 15 učencev. Spremljevalci nadzorujejo, da učenci pravilno in

varno uporabljajo prometne površine in prevozna sredstva. Spremljevalci poskrbijo, da učenci med vožnjo ne motijo voznika, so pripeti z varnostnimi pasovi ter sedijo na svojih sedežih in s svojim vedenjem ne ogrožajo sebe in drugih.

3.1.4 Vožnja s kolesi

V cestnem prometu sme samostojno voziti kolo otrok, star najmanj osem let, ki ima pri sebi veljavno kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let. Otroci od 6. do 14. leta, ki še niso opravili kolesarskega izpita, lahko vozijo kolo le v spremstvu polnoletne osebe. Kolesa morajo biti tehnično brezhibno opremljena (ustrezna višina sedeža, zavore, zvonec, odsevniki, žarometi). Kolesar poskrbi, da je viden tako podnevi kot ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti (uporaba signalnih barv na oblačilih, odsevnih trakov, svetilk).

3.2 SKRB ZA VARNOST OTROK V PROMETU

Splošno:

- Prometna vzgoja je sestavni del vzgoje pri vseh predmetih, pa tudi sestavni del priprav na ekskurzije, športne dneve, naravoslovne dneve, kulturne dneve, tehniške dneve in učne pohode.
- Za varen prihod in odhod učencev so odgovorni starši.

Prvi teden v septembru priskočijo na pomoč tudi prostovoljci, ki zjutraj s svojo prisotnostjo na prehodu za pešce opozarjajo voznike na še previdnejšo vožnjo in pomagajo pešcem pri prečkanju ceste.

3.3 PROMETNA VZGOJA V ODDELKIH

Vsebine prometne vzgoje se vključujejo v vse predmete, predvsem pa v: razredne ure, spoznavanje okolja, šport, naravoslovje in tehnika, družba, slovenščina na razredni stopnji, na predmetni stopnji pa v vsebine predmetov tehnika in tehnologija ter fizika. V začetku šolskega leta se pri razrednih urah učenci pogovorijo z razrednikom o načinu varnega prihajanja v šolo in iz nje.

Tako so učenci seznanjeni s:

- pomenom varnostne opreme (dobro vidna obleka, obutev, svetlobne nalepke, rokavni odsevni trakovi, mačja očesa na torbah, rumene rutice),
- pravilno opremo koles, kolesarskimi čeladami in kolesarskim izpitom,
- kulturnim vedenjem in etiko v prometu (hoja po pločniku oziroma, kjer ni pločnikov, po levi strani ceste v smeri hoje, prečkanje na prehodu za pešce in izven prehodov),
- ostalo prometno vzgojo in preventivno problematiko.

Za učence prve triade organiziramo obisk policista PP Ajdovščina. Poudarek damo pogovorom o kulturnem obnašanju v prometu, poznavanju in upoštevanju pravil v prometu, predvsem v situacijah, v katerih se lahko sami znajdejo na kateri izmed šolskih poti, o rabi odsevnih sredstev, ki so nujno potrebna še posebej v zimskem obdobju in neugodnih vremenskih razmerah. Z ogledom okolice šole učenci nižjih razredov spoznajo, kje se lahko varno gibljejo in spoznajo vse nevarne točke v okolici šole.

Na roditeljskem sestanku v začetku šolskega leta opozorimo starše tudi na njihovo vlogo pri prometni vzgoji, da s svojimi otroki večkrat obnovijo pravila, ki jih morajo njihovi otroci upoštevati kot udeleženci v prometu.

3.3.1 Obisk policista

V začetku šolskega leta policist izvaja izobraževanja, ki se nanašajo na izvedbo prometne varnosti učencev kot pešcev v prvih razredih in kot kolesarjev v petem razredu. Prisostvuje in pomaga pri aktivnostih, kot je kolesarski izpit. Prisoten je tudi pri izpitni vožnji otrok s kolesi v rednem prometu tako, da umiri promet in po potrebi izvaja policijska pooblastila.

3.3.2 TEORETIČNI IZPIT ZA KOLESARJE, SPRETNOSTNI POLIGON, PRAKTIČNI IZPIT ZA KOLESARJE IN VARNO KOLO

Učenci 4. oz. 5. razredov s pisnim dovoljenjem staršev opravijo teoretični preizkus znanja, na katerega jih učitelj mentor pripravlja med šolskim letom. Nato skupaj s starši poskrbijo za tehnično brezhibnost kolesa, kar potrdi še policist ali učitelj mentor z izdajo nalepke »varno kolo«. Pred praktičnim delom izpita opravijo pod vodstvom učiteljev mentorjev spretnostno vožnjo na poligonu na krajevnem igrišču, šele nato sledi praktična vožnja s kolesom okrog šole. Z uspešno izkazanim teoretičnim znanjem, spretnostnim poligonom in praktično vožnjo si učenci pridobijo izkaznico o opravljenem kolesarskem izpitu. Starši s podpisom izkaznice potrdijo, da bodo skrbeli za tehnično ustreznost kolesa in da dovolijo svojemu otroku kolesarjenje na javnih prometnih površinah.

3.3.3 Preventivne akcije in projekti

Z učenci se vključujemo v različne preventivne akcije, natečaje ali projekte, s katerimi skušamo zagotoviti prometno vzgojo naših učencev:

- PRVI TEDEN POUKA – OKREPLJEN PROMETNI NADZOR
- BODI PREVIDEN
- MEDNARODNI TEDEN MOBILNOSTI
- TEDEN PROMETNE VARNOSTI
- POLICIST LEON SVETUJE

4 ORGANIZIRAN ŠOLSKI PREVOZ

Šolske prevoze zagotavlja občina Ajdovščina. Prevoze učencev izvajajo avtobus, mini bus in kombi.

Linije organiziranega prevoza:

Avtobus 1:

Kraj	Postajališče	Opis varnosti
Hrušica	Stara pošta	Ni varno – ni označenega postajališča
Hrušica	Srebot	Ni varno – ustavi na cesti
Podkraj	Podružnična šola	Ni varno – talne oznake šola
Višnje	Žaga	Ni varno – ustavi na cesti
Višnje	Center	Ni varno – ustavi na cesti
Col	Koren	Ni varno – ustavi na cesti
Col	Osnovna šola Col	Varno – označeno postajališče

Avtobus 2 (dodatni, po potrebi):

Kraj	Postajališče	Opis varnosti
Višnje	Žaga	Ni varno – ustavi na cesti
Višnje	Center	Ni varno – ustavi na cesti

Col	Osnovna šola	Varno – označeno postajališče
-----	--------------	-------------------------------

Minibus 1

Kraj	Postajališče	Opis varnosti
Sanabor	Zavetniki	Ni varno – ustavi na cesti
Sanabor	Center	Ni varno – ni označenega postajališča
Bela	Center	Ni varno – ni označenega postajališča
Višnje	Špile	Varno – ustavi pred hišo
Col	Osnovna šola Col	Varno – označeno postajališče

Minibus 2

Kraj	Postajališče	Opis varnosti
Col	Bajec	Varno – ustavi pred hišo
Budanje	Avžlak	Varno – ustavi pred hišo
Col	Boselni	Varno – ustavi pred hišo
Col	Osnovna šola Col	Varno – označeno postajališče

Minibus 3

Kraj	Postajališče	Opis varnosti
Žagolič	Center	Ni varno – ni označenega postajališča
Col	Osnovna šola Col	Varno – označeno postajališče

Minibus 4

Kraj	Postajališče	Opis varnosti
Višnje	Špile	Varno – ustavi pred hišo
Podkraj	Podružnica Podkraj	Ni varno – ni označenega postajališča

Kombi 1

Kraj	Postajališče	Opis varnosti
Gozd	Gozd 27	Varno – ustavi pred hišo
Gozd	Gozd 29	Varno – ustavi pred hišo
Gozd	Gozd 24	Varno – ustavi pred hišo
Gozd	Gozd 10	Varno – ustavi pred hišo
Gozd	Gozd 33	Varno – ustavi pred hišo
Gozd	Gozd 1 b	Varno – ustavi pred hišo
Žagolič	Žagolič 9	Varno – ustavi pred hišo
Col	Osnovna šola Col	Varno – označeno postajališče

Kombi 2

Kraj	Postajališče	Opis varnosti
Malo Polje	Malo Polje 10	Varno – ustavi pred hišo
Malo Polje	Malo Polje vas	Ni varno – ni označenega postajališča
Col	Osnovna šola Col	Varno – označeno postajališče

Kombi – Vodice

Kraj	Postajališče	Opis varnosti
Vodice	Koren	Varno – ustavi pred hišo
Podkraj	Podružnica Podkraj	Ni varno – ni označenega postajališča
Col	Osnovna šola Col	Varno – označeno postajališče

5 ANALIZA STANJA ŠOLSKIH POTI

Večina šolskih poti v našem šolskem okolišu je nevarnih.

Učenci, ki v šolo prihajajo peš, večinoma prihajajo po neurejenih robovih ceste, kjer ni pločnikov in ne prehodov za pešce. Vas Col je na nadmorski višini 600 m, podružnica Podkraj na višini 800 m. Pozimi je na tem območju pogosto sneg, robovi cest so zaradi pluženja zasuti s trdim snegom. Poleg tega je na področju šole pogosto megla in zelo slaba vidljivost. Takrat je za učence še posebej nevarno, saj je regionalna cesta na marsikaterem odseku zelo ozka (hiše do ceste) in učenci hodijo po cestišču.

Promet se je v zadnjih letih bistveno povečal, hitrosti zaradi neupoštevanja prometnih predpisov tudi. Velik problem pa predstavljajo prevozi s težjim tovorom, predvsem tovornjaki za prevoz lesa, zato so najbolj izpostavljeni v prometu otroci pešci in čakajoči učenci vozači.

Varna ni niti bližnja okolica matične šole na Colu in podružnične šole v Podkraju. Matična šola je obdana s cestami, podružnična šola ima cesto na južni strani.

Pri prevozu otrok z osebnimi vozili starši parkirajo pred ograjo, ki loči šolsko dvorišče od ceste. Starše opozarjamo, da parkirajo le na označenih mestih na parkiriščih šole.